

**UCHWAŁA NR LV/...../2024
RADY MIEJSKIEJ W PIERZCHNICY**

z dnia 26 lutego 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2024 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289 i 535), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2023 r. poz. 901, 535, 1693, 1938 i 2760, z 2022 r. poz. 2754), Rada Miejska w Pierzchnicy uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2024 – 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXI/60/2020 Rady Miejskiej w Pierzchnicy z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026.

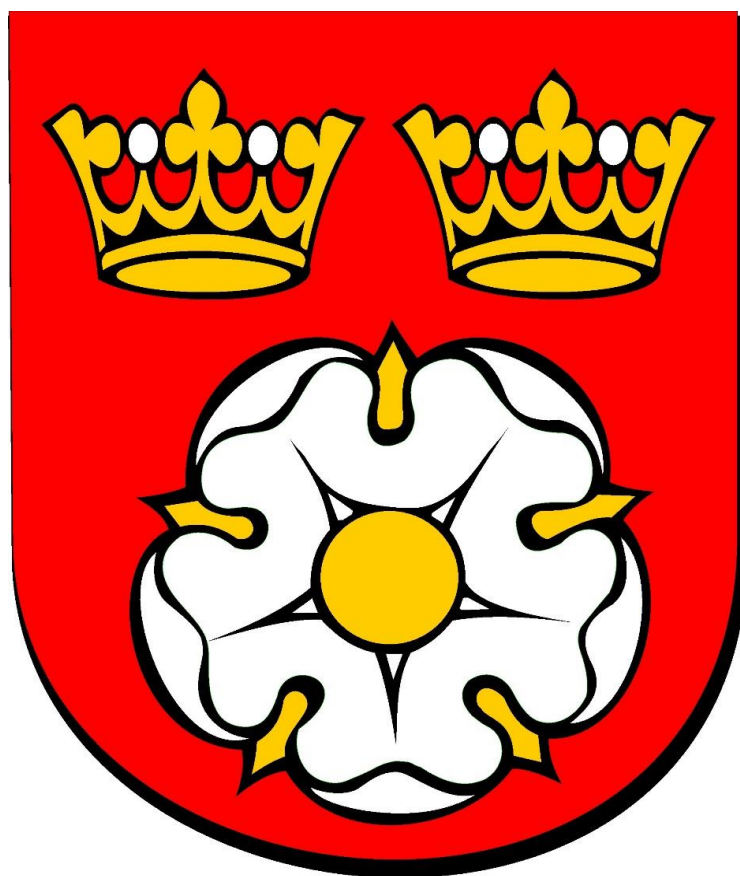
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pierzchnica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz

mgr inż. Stanisław Strąk

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
DLA MIASTA I GMINY PIERZCHNICA
NA LATA 2024 - 2030**

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy
Pierzchnica na lata 2024 – 2030**

1. WSTĘP

W Gminie Pierzchnica, od 2010 roku, były realizowane programy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2021 – 2026, realizowany w oparciu o Uchwałę nr XXI/60/2020 Rady Miejskiej w Pierzchnicy z dnia 29 grudnia 2020 roku, skupiał się na organizowaniu pomocy osobom doznającym przemocy, rozwijaniu współpracy interdyscyplinarnej, propagowaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw umożliwiających mieszkańcom Gminy Pierzchnica skuteczne reagowanie na przemoc w rodzinie. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej zaistniała potrzeba wprowadzenia modyfikacji i opracowania nowego Programu. Korespondując z aktywnościami podejmowanymi w latach ubiegłych, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2024-2030 również będzie służyć rozwojowi systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy, wprowadzając nowe rozwiązania i tworząc warunki sprzyjające dalszemu podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy domowej.

Gmina Pierzchnica podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w ramach, którego funkcjonują grupy diagnostyczno-pomocowe. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy domowej stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy domowej, jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej. W miarę potrzeb i zmiany

sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom. Niniejszy Program został opracowany przez pracowników socjalnych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy we współpracy z przedstawicielami samorządu gminnego oraz jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny i dziecka. Zawiera on zadania do realizacji dla wszystkich gminnych jednostek i instytucji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie gminy Pierzchnica skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy domowej.

Niniejszy Program jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030.

2. DEFINICJA

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej każda osoba posiada równe prawa niezależnie od tego kim i skąd jest, a także jakie ma przekonania czy poglądy. Godności tej nie należy nikomu odbierać. Filarami wchodzącymi w skład praw człowieka są między innymi wolność i bezpieczeństwo osobiste. W momencie, gdy druga osoba zaczyna je naruszać, można mówić o przemocy. Wbrew pozorom jej natężenie nieustannie rośnie. Niestety ze względu na specyfikę tego zjawiska, nie zawsze jest ono zauważalne. To natomiast często prowadzi do obojętności.

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). W myśl ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.) przemoc domowa jest definiowana jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 z późn. zm.).

Przemoc domowa przybiera różne formy i rzadko ma charakter jednorazowy. Specyfiką zjawiska przemocy domowej jest między innymi występowanie silnych więzi między osobą stosującą i osobą doznającą przemocy, niepubliczny charakter zachowań przemocowych oraz fakt naruszania dobra osób będących świadkami przemocy. Stąd w myśl art. 2 ust. 2 ww. ustawy małoletni będący świadkiem przemocy jest traktowany jako osoba doznająca przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej została stworzona także w celu ochrony osób, które w potocznym rozumieniu nie tworzą rodziny, gdyż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. g osoba doznająca przemocy może być to osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Jednak przemoc doznawana w domu rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń.*

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, partnerskim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy (w starej terminologii-ofiary przemocy),
- osoby obserwującej przemoc (dawniej nazywanej świadkiem przemocy),
- osoby stosującej przemoc (w starej terminologii-sprawcy przemocy).

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorzady obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, a także zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów prawa należy ponownie nadać ramy i zdefiniować system przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w naszej gminie, określić dostępne zasoby, wyznaczyć kierunki działania instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wskazać realne cele działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Pierzchnica, w szczególności:

- 1) rodzin i osób doznających przemocy domowej,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,

- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) osób stosujących przemoc domową
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej

3. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania niniejszego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pierzchnica na lata 2024-2026 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm. – w szczególności uwzględniono zmiany wynikające z ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2023 r., poz. 535), a także następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 535)
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 – Monitor Polski z 2023 r. poz. 1232);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz.2151);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1375 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 z późn. zm.)

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1359 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1870);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1165);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (t.j. Dz.U. 2023 r. poz.1166);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (t.j. Dz.U.2023 r. poz. 1158);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1159);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (t.j. Dz.U.2023 r. poz. 1164);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1161);

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (t.j. Dz. U. z 2023r., poz.1163);

4. ADRESACI PROGRAMU

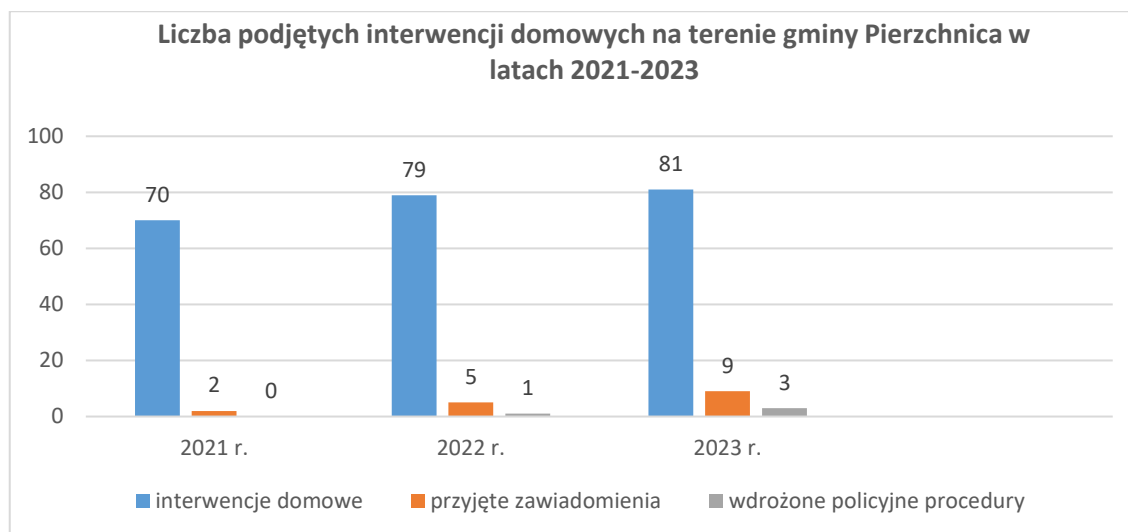
Adresatem programu jest cała społeczność Gminy Pierzchnica, ponieważ przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym. W sposób szczególny Program przeciwdziałania przemocy jest adresowany do osób stosujących przemoc i doznających przemocy, a także osób i służb pracujących w obszarze przemocy w domowej (pedagogów, nauczycieli, pracowników ośrodka pomocy społecznej, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, policjantów, pracowników służby zdrowia). Ujęte w programie działania z zakresu profilaktyki występowania przemocy domowej adresowane są do wszystkich mieszkańców, niezależnie od płci i wieku, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji dzieci i osób starszych.

5. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE PIERZCHNICA

Gmina Pierzchnica jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej części województwa świętokrzyskiego. Liczy 4513 mieszkańców (tj. 2252 kobiety, 2261 mężczyzn). Powierzchnia gminy Pierzchnica stanowi 4,7% powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Pierzchnica.

Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Chmielniku, a dotyczących terenu gminy Pierzchnica wynika, że liczba interwencji domowych w roku 2021 wynosiła 70, przyjęto 2 zawiadomienia o przestępstwie z art. 207 kodeksu karnego, z czego 1 zakończone zostało aktem oskarżenia. W 2022 roku miało miejsce 79 interwencji domowych, przyjęto 5 zawiadomień o przestępstwie z art. 207 kodeksu karnego, z czego 1 zakończone zostało aktem oskarżenia. W jednym przypadku została wdrożona policyjna procedura dla osób stosujących przemoc domową w postaci nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Natomiast w 2023 roku interwencji domowych było 81, przyjęto 9 zawiadomień o przestępstwie z art. 207 kodeksu karnego, z których jedno zakończone zostało aktem oskarżenia. W trzech przypadkach została wdrożona policyjna procedura dla osób stosujących przemoc domową w postaci nakazu natychmiastowego

opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

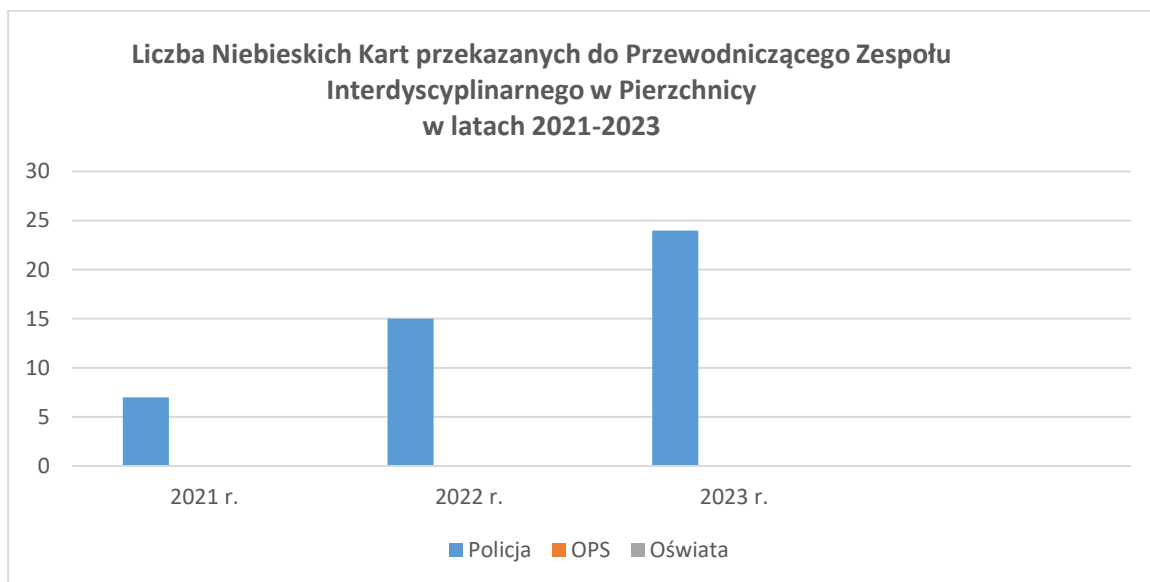

Źródło: dane Komisariatu Policji w Chmielniku

Wśród zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie zdecydowanie najczęściej pokrzywdzonymi są kobiety. Podobną sytuację można zaobserwować także w ogólnopolskich statystykach. Z jednej strony świadczyć to może o dużej różnicy w nasileniu przemocy mężczyzn wobec kobiet w porównaniu z przemocą, której doświadczają mężczyźni będący ofiarami przemocy domowej. Im także nierzadko trudno jest przyznać się do bycia ofiarą i sięgnięcia po pomoc.

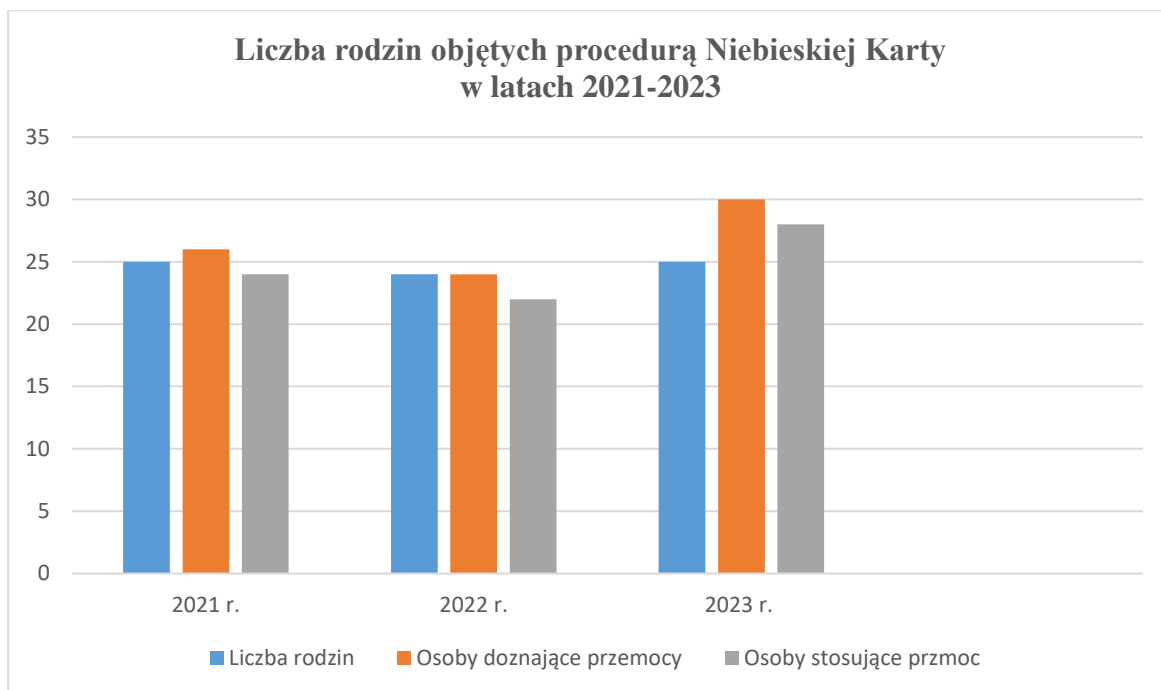
Zarządzeniem Nr 506/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Pierzchnica z dnia 21 września 2023 roku oraz Zarządzeniem Nr 514/2023 z dnia 18 października 2023r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, policji, organizacji pozarządowej oraz kurator sądowy. Zespół Interdyscyplinarny jest instytucją powołaną do realizacji gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej, a także do organizacji działań mających na celu ograniczenia zjawiska przemocy domowej na terenie danego miasta czy gminy. Prawne umocowanie funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarny wynika m.in. z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

Z danych będących w posiadaniu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy wynika, że w 2021 roku procedura Niebieskiej Karty została wszczęta w 7 przypadkach, w 2022 roku - 15, natomiast w 2023 roku w 24 zdarzeniach. Wszystkie procedury zostały wszczęte przez policję.

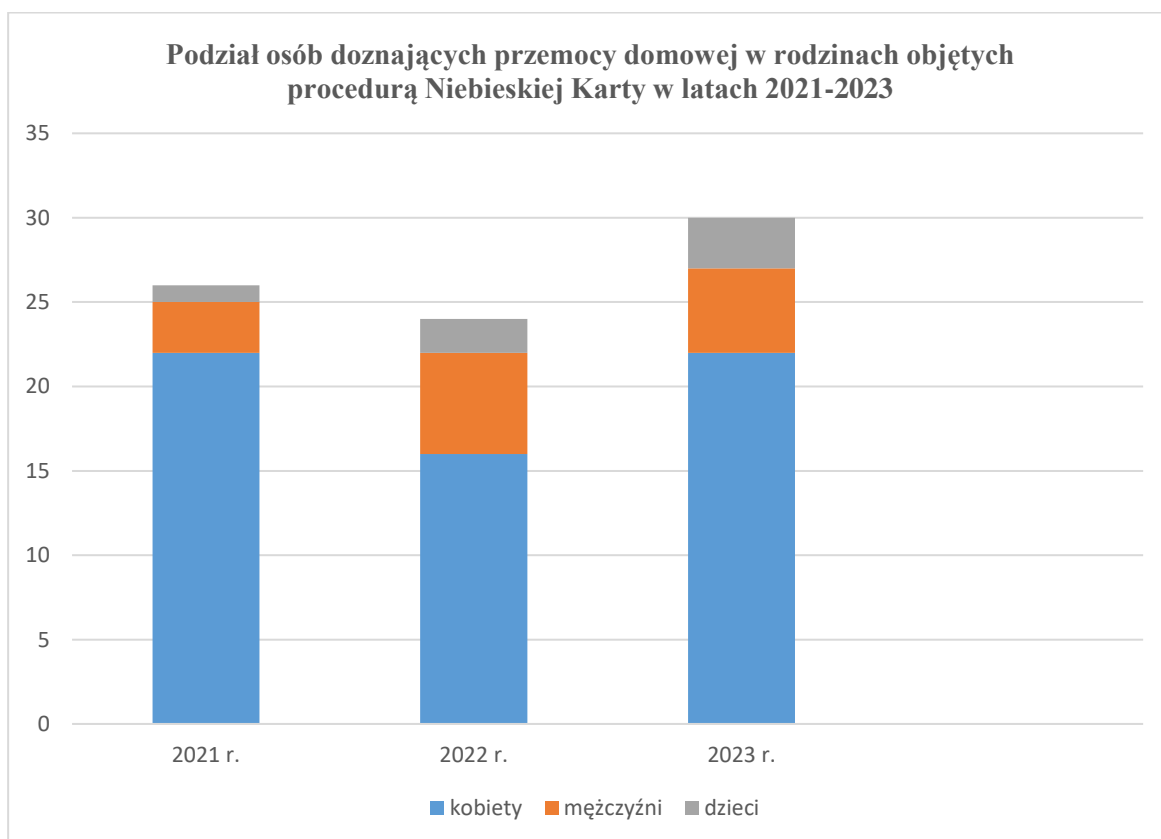

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pierzchnicy

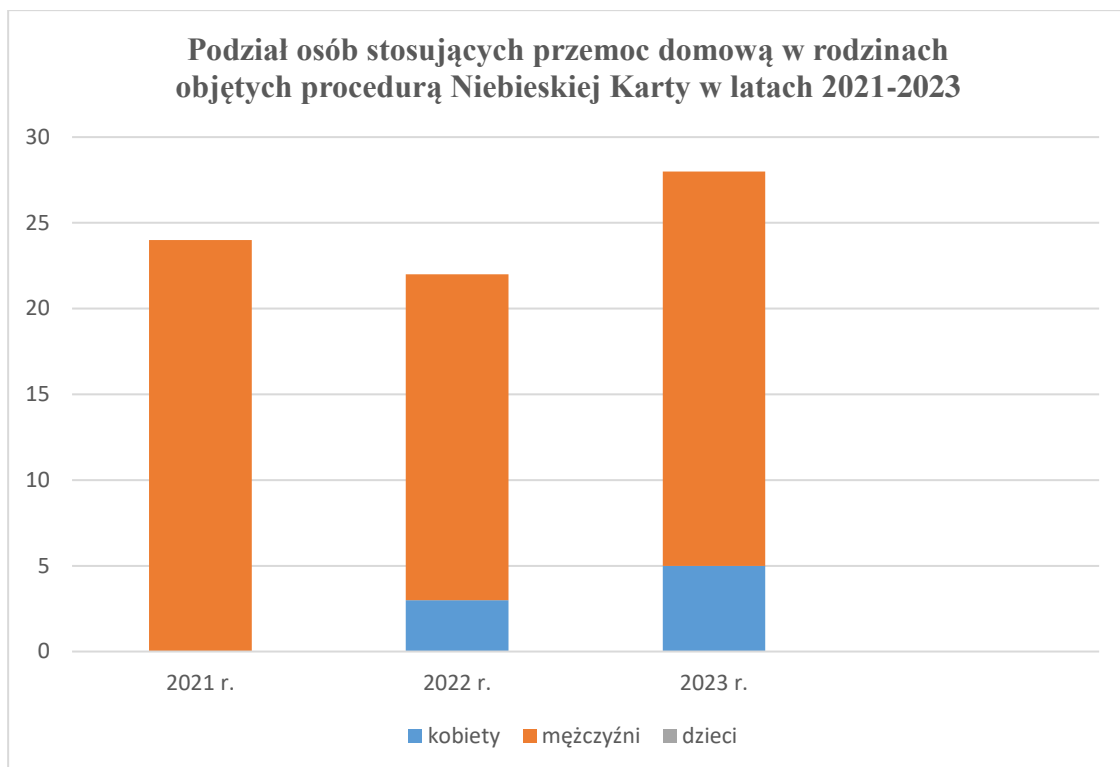
Ogółem w 2021 roku procedura Niebieskiej Karty prowadzona była w 23 rodzinach, przemocy domowej doznawało 26 osób, w tym 22 kobiety, 3 mężczyzn oraz 1 dziecko. W 2022 roku procedurą objętych było 21 rodzin, 24 osoby doznające przemocy domowej (16 kobiet, 6 mężczyzn oraz 2 dzieci). W 2022 roku w 25 rodzinach prowadzona była procedura Niebieskiej Karty, aż 30 osób doznawało przemocy domowej (22 kobiety, 5 mężczyzn oraz 3 dzieci).

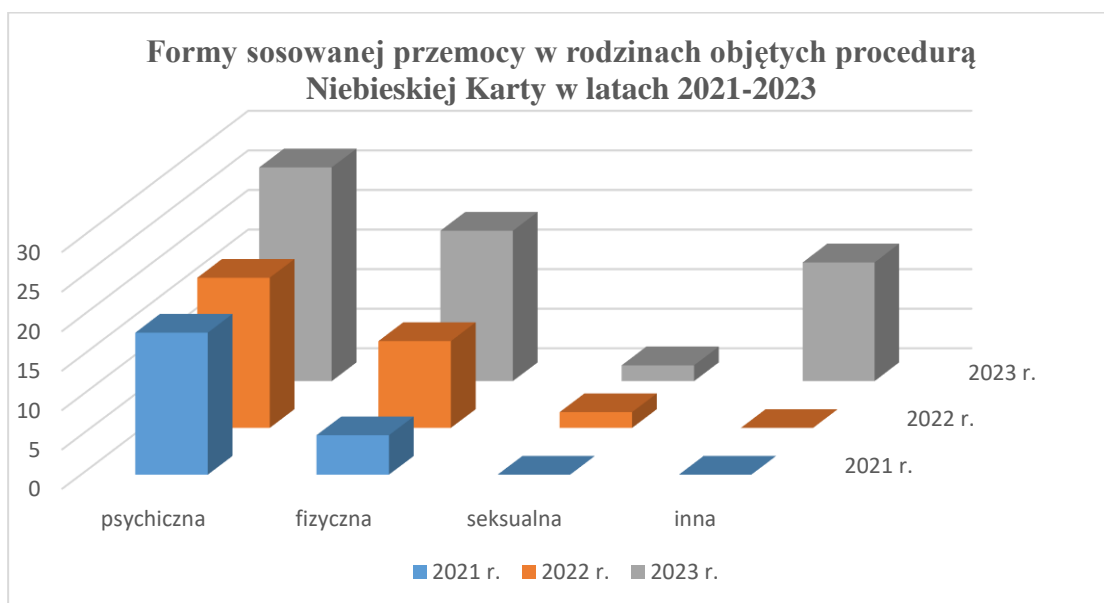
Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pierzchnicy

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pierzchnicy

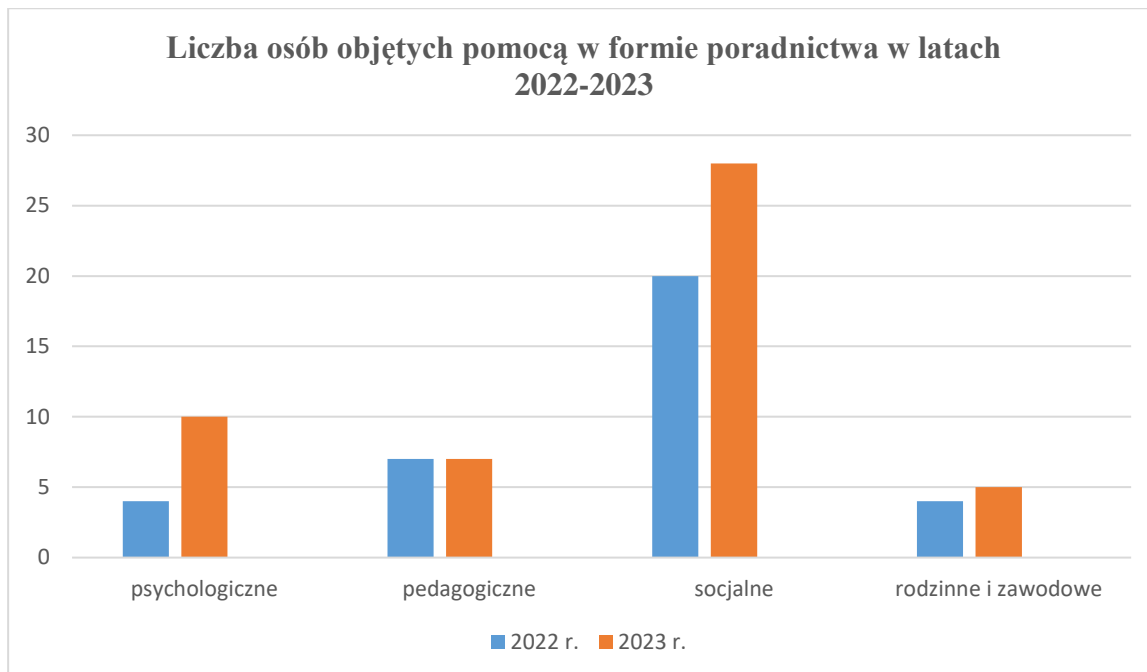
Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pierzchnicy

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pierzchnicy

Powyższe wykresy wskazują na tendencję wzrostową dotyczącą procedury Niebieskiej Karty w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Za każdym razem, gdy wskazano, iż osoba wobec której prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty spożywa alkohol podjęto działania we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy. Ponadto rodziny objęte procedurą otrzymały pomoc w formie

poradnictwa: pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, rodzinnego zgodnie z załączonym poniżej wykresem.

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pierzchnicy

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na jej temat. Zazwyczaj inne formy przemocy poza fizyczną są trudne do zauważenia przez osoby postronne. Bywa, że same osoby doznające przemocy np. ekonomicznej nie mają świadomości, że czyny, których dopuszcza się osoba stosująca przemoc mają charakter przemocowy. Na podstawie rozmów z osobami doznającymi przemocy można także wysnuć wniosek, że stosowanie przemocy w wielu rodzinach traktowane jest jako normatywny styl komunikacji, czy model związku z dominacją jednej ze stron. Tym samym niezbędne jest podejmowanie działań w zakresie psychoedukacji i obowiązujących przepisów prawa.

6. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ W OPINII UCZNIÓW ZAMIESZKUJĄCYCH TEREN MIASTA I GMINY PIERZCHNICA .

Diagnoza Problemów Społecznych na terenie gminy Pierzchnica została przeprowadzona w 2022 roku. Miała ona na celu ukazanie skali problemów społecznych występujących wśród

uczniów mieszkających na terenie gminy Pierzchnica. Zakres prac badawczych odnosił się m.in. do zdiagnozowania zjawiska problemu przemocy.

W badaniu ankietowym wzięło udział 163 uczniów, w tym 90 chłopców i 73 dziewczynki. Najliczniejszą grupę stanowili uczniowie w wieku 12-13 lat (61%), w wieku 10-11 lat (20%), najmniejszy odsetek stanowili respondenci w przedziale wiekowym 14-15 lat (19%).

Jeden z bloków tematycznych poruszanych w diagnozie dotyczył problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy. Jak wskazują wyniki, 34 % respondentów doświadczyło przemocy, 66 % nie doświadczyło przemocy.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Pierzchnica, raport z badań zrealizowanych w 2022 r.

Większość uczniów doświadczających przemocy zadeklarowało, że najczęściej doświadczali przemocy ze strony rodzeństwa – 18 osób (tj. 34%), a także innych osób: osób ze szkoły, młodzieży, kolegów – 18 osób (tj. 34%), następną grupą, którą ankietowani wskazywali jako stosującą przemoc wobec nich byli rówieśnicy – 14 osób (tj. 26%), tata – 7 osób (tj. 13%) oraz mama – 6 osób (tj. 11%).

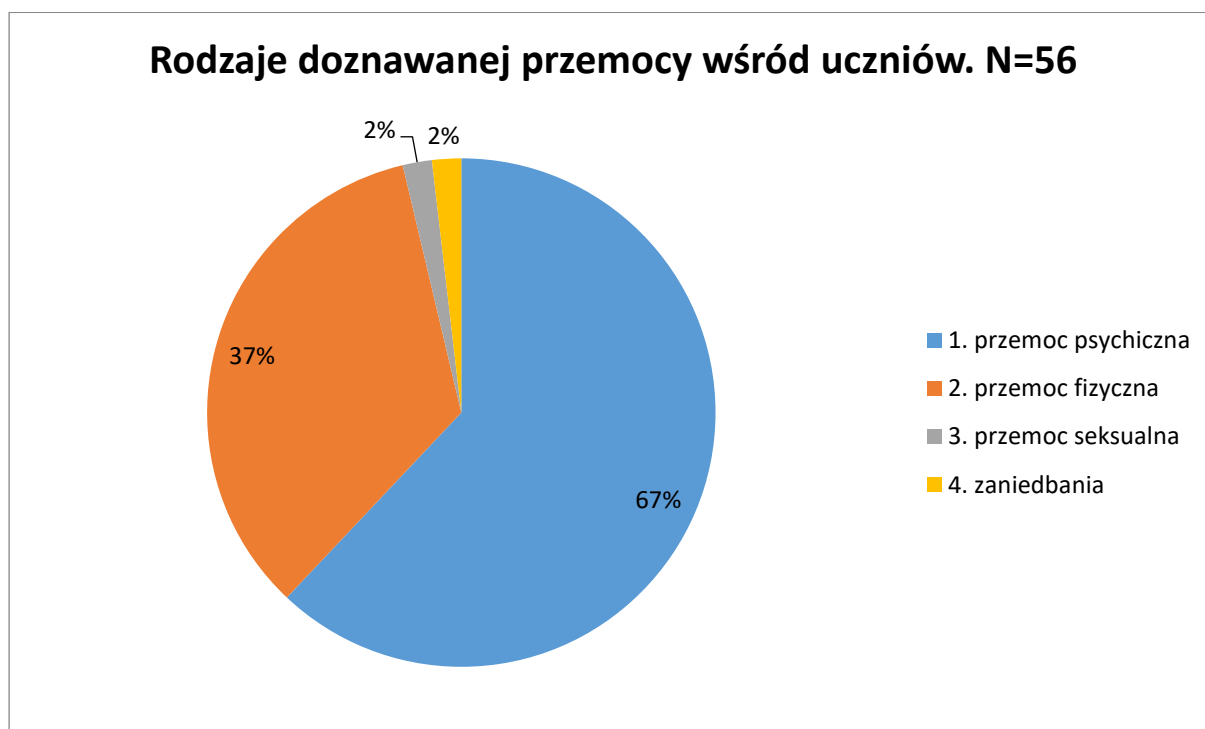
Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=56

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	34%	18
inne osoby	34%	18

rówieśnicy	26%	14
tata	13%	7
mama	11%	6

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Pierzchnica, raport z badań zrealizowanych w 2022 r.

Z uzyskanych danych wynika, że uczniowie najczęściej doświadczali przemocy psychicznej, tak zadeklarowało 29 osób, tj. 67%. W następnej kolejności wskazywali na przemoc fizyczną – 16 osób, tj. 37%, zaniedbania doznała 1 osoba, tj. 2 % oraz przemocy seksualnej doświadczyła 1 osoba, tj. 2 % respondentów.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Pierzchnica, raport z badań zrealizowanych w 2022 r.

33% ankietowanych uczniów zadeklarowało, że to oni stosowali przemoc wobec innych osób. Zdecydowana większość – 67 % nie deklarowało stosowania przemocy wobec drugiej osoby. Osoby dopuszczające się przemocy stosowały ją głównie wobec rówieśników, tak zadeklarowało 44% badanych. W stosunku do rodzeństwa przemoc zastosowało 36% uczniów, natomiast wobec innych osób np. kolegów, dzieci- 24 %, wobec rodziców – 2%.

6. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom rodzin mieszkających na jej terenie.

Analizy dokonujemy w 4 perspektywach:

- 1) **Zewnętrzne pozytywne – szanse:** zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.
- 2) **Zewnętrzne negatywne – zagrożenia:** wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.
- 3) **Wewnętrzne pozytywne – mocne strony,** czyli atuty organizacji.
- 4) **Wewnętrzne negatywne – słabe strony:** to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Tabela: Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
-funkcjonowanie przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pierzchnicy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej, -działalność Miejsko- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy, -funkcjonowanie placówek oferujących wsparcie dla dzieci i młodzieży oraz rodziców (świetlice	-brak grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej -brak skutecznych metod i narzędzi pracy w sytuacjach przemocy domowej wobec dziecka -zbyt mała dostępność do specjalistów; psychologa, psychiatry, prawnika, terapeuty rodzinnego; -brak skutecznej współpracy i skoordynowania działań między instytucjami w zakresie walki z przemocą domową;

<p>wiejskie), placówki wsparcia dziennego;</p> <p>-funkcjonowanie organizacji pozarządowych, które mogą stanowić lokalne partnerstwo do działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, w tym problemu przemocy domowej;</p> <p>-funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, osób stosujących przemoc i doznających przemocy;</p> <p>-tendencja wzrostowa świadomości mieszkańców w obszarze zjawiska przemocy domowej;</p> <p>-realizacja programów profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży;</p> <p>-dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra działająca w obszarze przeciwdziałania przemoc;</p>	<p>-brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy,</p> <p>-zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy.</p> <p>-niewystarczająca skala działań profilaktycznych i informacyjno-edukacyjnych w zakresie agresji i przemocy</p> <p>-nierówne zaangażowanie poszczególnych członków zespołu interdyscyplinarnego w pracę w zespołach</p> <p>-zagrożenie wystąpieniem zjawiska wypalenia zawodowego osób pracujących w środowiskach przemocy domowej;</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>- zostały opracowane przepisy prawne dotyczące przemocy domowej i są stosowane;</p> <p>- zjawisko przemocy przestało być tematem tabu rosnąca świadomość społeczna, w tym rodziców, dzieci i młodzieży, nauczycieli, na temat problemu przemocy domowej;</p> <p>- dostępność w powiecie instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc (PCPR, PIK);</p> <p>- intensyfikowanie działań profilaktycznych, kierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży;</p> <p>- przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych;</p>	<p>- zbyt rozbudowany system dokumentowania pracy członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych;</p> <p>- brak źródeł finansowania działań członków zespołu interdyscyplinarnego;</p> <p>- przewlekłość postępowania wyjaśniającego i sądowego;</p> <p>- zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca znaczną ilość czasu;</p> <p>- mity i stereotypy nt. przemocy silnie zakorzenione w mentalności społeczności lokalnej;</p> <p>- bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów;</p>

<p>- rozwój pedagogizacji rodziców i systemu ich wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej; - pogłębiający się kryzys funkcji rodziny; osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, rozpad rodzin; - coraz częstsze, z powodu wstydu, niezgłaszanie przez rodziny i sąsiadów przypadków przemocy trudności w pokonywaniu bariery psychologicznej przez osoby dotknięte problemem przemocy; - dziedziczenie złych nawyków zachowań i kryzysów w rodzinie
---	--

7. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ

Na terenie miasta i gminy Pierzchnica oraz w powiecie kieleckim funkcjonują podmioty udzielające pomocy i wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Poza nimi wsparcie świadczą również m.in.: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska Linia” (tel. 800 120 002) oraz Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy (800 120 226).

Aktualna baza teleadresowa instytucji, udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy znajduje się na stronie internetowej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: www.kielce.uw.gov.pl w zakładce „Polityka społeczna” na stronie „Przeciwdziałanie przemocy domowej”.

8. CELE PROGRAMU

Głównym celem strategicznym niniejszego programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawisko na terenie gminy Pierzchnica. Program ma być dokumentem aktywnym i praktycznie wspierać zarówno osoby fizyczne, jak i instytucje w przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie gminy Pierzchnica.

Cele szczegółowe niniejszego programu to:

1. zintensyfikowanie działań profilaktycznych związanych ze zjawiskiem przemocy domowej, zarówno wobec instytucji i służb ale i mieszkańców gminy Pierzchnica;
2. zwiększenie ochrony i skuteczności wsparcia świadków przemocy domowej oraz osób doznających przemocy domowej;
3. zintensyfikowanie działań o charakterze terapeutycznym, profilaktycznym i edukacyjnym wobec osób stosujących przemoc domową;
4. zwiększenie poziomu kompetencji służb odpowiedzialnych za wsparcie i przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez szkolenia i edukację celem podniesienia jakości świadczonych usług;
5. zintensyfikowanie współpracy instytucji i służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy domowej i wsparcie osób doznających przemocy domowej.
6. profesjonalne reagowanie na sytuacje występowania przemocy domowej przez instytucje powołane do przeciwdziałania przemocy domowej,
7. identyfikowanie środowisk zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej,
8. monitorowanie zjawiska przemocy domowej,
9. edukacja w zakresie przemocy domowej,
10. budowanie świadomej lokalnej społeczności wyznającej wartość wolności od przemocy domowej,
11. profilaktyka w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźnikami będą m.in. statystyki mówiące o przeszkolonych osobach, ilości udzielonego wsparcia, zintensyfikowanej pracy Zespołu Interpersonalnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej I Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2024-2030 doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,

- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym rozwój programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową, podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

Wszystkie założone cele są spójne zarówno z wynikami przeprowadzonej diagnozy mieszkańców, jak i z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

9. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja Programu w latach 2024 - 2030 przyczyni się do:

- podniesienia świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków,
- zintensyfikowania działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym, w tym pomocy w placówkach oferujących całodobową pomoc,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

10. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2024-2030

odbywać się będzie ze środków własnych gminy, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

11. MONITOROWANIE, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Pierzchnicy.

Istotą efektywności funkcjonowania Programu jest realizacja działań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb społeczności lokalnej. Pozwoli na to systematyczne prowadzenie jego monitoringu i ewaluacji, sprawdzenie czy zostały zrealizowane zakładane cele szczegółowe oraz jaki jest wynik realizowanych działań.

Ewaluacja powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność i czytelność Programu, ma również na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto przewidywane efekty realizacji Programu.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych, w ramach Programu, działań.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco, równoległe trwać będzie proces jego monitorowania. Każdego roku do 31 marca Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Pierzchnicy sporządzi raport za rok poprzedni, zawierający dane zgromadzone w procesie ewaluacji i monitoringu oraz wnioski w sprawie ewentualnej zmiany zaplanowanych działań, sposobów ich realizacji, podmiotu odpowiedzialnego za realizację, a także uwagi dotyczące funkcjonalności Programu.

Uzasadnienie

do projektu uchwały Nr LV/...../2024 Rady Miejskiej w Pierzchnicy

z dnia 26 lutego 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Pierzchnica na lata 2024 - 2030

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a także Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, zaistniała potrzeba wprowadzenia modyfikacji i opracowania nowego programu.

Niniejszy program jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024- 2030.

Mając zatem na uwadze, że do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, podjęcie uchwały jest zasadne i niezbędne do realizacji zadań nałożonych na gminę.

Burmistrz

mgr inż. Stanisław Strąk